

Soner Yeler

Kırklareli University, soner.yeler@klu.edu.tr, Kırklareli-Turkey

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2021.16.2.4C0248
ORCID ID	0000-0003-2342-8897
Corresponding Author	Soner Yeler

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ SPOR SAHASI VE TRIBÜNÜNÜN MİMARİ TASARIM SÜRECİ

ÖZ

Üniversiteler, toplumu ve kenti yönlendiren, aynı zamanda da kenti ve toplumu yansıtan öncü kurumlardır. Üniversite ve kampüs yaşamında spor alanları, öğrenciler ve diğer kullanıcılar tarafından en fazla tercih edilen mekanlar arasında yer alarak, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, ruhsal, sosyal ve kültürel bakımdan gelişimlerine katkı sağlamaktadırlar. Spor alanları içerisinde en fazla kapasiteye sahip spor aktivitelerinin gerçekleştiği mekanlar ise açık saha ve tribün mekanlarıdır. Bu mekanlar, ihtiyaçlara göre spor dışında farklı etkinliklere de imkan tanıyabilmektedir. Bu bağlamda çalışma, sözü edilen özellikler ile Kırklareli Üniversitesi, Kayalı Kampüsü yaşamında ön plana çıkan, üniversitenin kurumsal kimliğine katkı sağlayan bir spor tesisi olarak Spor Sahası ve Tribünü'nün planlama yaklaşımları doğrultusunda mimari tasarımı sürecini ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Spor Sahası, Tribün, Mimari Tasarım, Kırklareli Üniversitesi

ARCHITECTURAL DESIGN PROCESS OF KIRKLARELİ UNIVERSITY SPORTS FIELD AND TRIBUNE

ABSTRACT

Universities are pioneering institutions that direct society and the city, and reflect the city and society at the same time. Sports fields in university and campus life are among the most preferred places by students and other users, contributing to the physical, mental, spiritual, social and cultural development of students. Among the sports fields, the places where sports activities with the highest capacity take place are open field and tribune areas. These venues can provide opportunities for different activities other than sports, depending on the needs. In this context, the study addresses the architectural design process of the Sports Field and Tribune as a sports facility that stands out in the life of Kırklareli University, Kayalı Campus with the mentioned features and contributes to the institutional identity of the university.

Keywords: Sport, Sports Field, Tribune, Architectural Design, Kırklareli University

How to Cite:

Yeler, S., (2021). Kırklareli Üniversitesi Spor Sahası ve Tribününün Mimari Tasarım Süreci. Humanities Sciences, 16(2):155-167, DOI: 10.12739/NWSA.2021.16.2.4C0248.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Üniversiteler, yüksek standartlara sahip akademik programlar oluşturmalarının yanı sıra toplumu, kenti yönlendirmeleri ve yansımaları bakımından önem taşımaktadırlar. Öğrencilerin sadece akademik eğitimle meslek edindikleri yerler olmayıp, sosyal ve kültürel olarak da kendilerini geliştirdikleri kurumlardır [1]. Günümüzde hızla artan kent nüfusu ve kentleşmenin bir sonucu olarak, zamanla kentte sıkışıp kalan üniversiteler zaman içinde şehirlerin dışındaki büyük alanlar olarak planlanmıştır. Böylece, günümüzün sosyal ve kültürel etkinlikler yoluyla öğrencilerin eğitim ve gelişiminde önemli bir rol oynayan "kampüs" kavramı ortaya çıkmıştır [2]. Bu anlayış, üniversitelerin, temel işlevleri olan eğitim ve araştırma dışında, sosyal ve kültürel paylaşımların da yer aldığı çalışma, beslenme, alışveriş, eğlence, spor, rekreasyon, sağlık, vb. işlevlere cevap verecek fiziki oluşumları da bünyesinde bulundurmasını [3 ve 4] gerekli kılmaktadır. Sıramkaya, kampüs alanlarının içinde en fazla eksikliği görülen mekanların dinlenme, rekreasyon ve spor alanları [5] olduğunu belirtmektedir.

Çünkü spor, 21-25 yaşarası gençlerin oluşturduğu kampüs öğrenci yaşamında, merkezi bir rol oynamaktadır. Spor, sosyalleşme ile kişinin sosyal hayatla ve kültürle bütünleşmesini ve içinde yaşadığı toplumla uyum sağlamasını mümkün kılan, insanları bir araya getiren, grup yapan, adiyetlik, sahiplik duygusunu veren bir araçtır [6]. Ayrıca amatör sporcular için eğlence, profesyonel sporcular için iş, diğer insanlar için ise serbest zamanları etkin değerlendirme, yarışma, zihinsel ve fiziksel aktiviteler bütünüdür [7]. Spor, kurumsal kimliğe katkıda bulunması bakımından hemen hemen tüm üniversiteler için önemlidir [8]. Açık, kampüste, kapalı ya da açık olarak öğrenciler tarafından en fazla tercih edilen mekanların arasında, profesyonel ya da rekreasyonel kullanıma yönelik olarak tasarlanan spor alanlarının yer aldığını belirtmektedir [9]. Öğrencilerle birlikte tüm üniversite personeli, bu alanlarda boş zamanlarını değerlendirerek rutin işlerden uzaklaşma imkânı bulmaktadırlar. Bu bağlamda, spor ve diğer rekreasyon programlarının popüleritesi arttıkça, üniversitelerde spor ve boş zamanların değerlendirileceği tesislere/mekanlara olan talepler artmış [10], bu durum da, aktivite alanlarında çeşitliliği ve uzmanlaşmayı getirmiştir. Farklı aktiviteleri gerçekleştirmek için yapılan spor tesisleri; stadyum, basketbol, voleybol sahaları, tenis kortları, yüzme havuzları, jimnastik salonları, serbest oyun alanları vb. gibi sportif donatılardır [11]. Kırklareli Üniversitesi, Kayalı Kampüsünde yer alan açık ve kapalı spor mekanları, öğrenci yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada, Spor sahası ve Tribününün mimari tasarım süreci ele alınmaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Kırklareli Üniversitesi, Kayalı Kampüsü Spor sahası ve Tribünü, üniversitenin Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı olarak, kampüsün sosyal ve sportif ihtiyaçlarını karşılamak için öğrencilere, akademik ve idari personele hizmet vermektedir. Binanın mimari tasarımı için Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğü tarafından, Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi Soner Yeler görevlendirilmiştir. 2013 yılında mimari tasarımı, 2014 yılında da inşaat süreci tamamlanan bina 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında hizmete girmiştir.

3. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ SPOR SAHASI VE TRIBÜNÜN MİMARİ TASARIM SÜRECİ (ARCHITECTURAL DESIGN PROCESS OF KIRKLARELİ UNIVERSITY SPORTS FIELD AND TRIBUNE)

3.1. Proje Alanı (The Project Area)

Kırklareli Üniversitesi Kayalı Kampüsü, Kırklareli-Kofçaz yolunun sekizinci kilometresinde, Kırklareli ili kent merkezine bağlı ve 17km uzaklıkta konumlanmaktadır. 2009 yılında Atus Mimarlık Ofisi tarafından planlaması yapılan kampüs, 3.580 dönümlük bir alana sahiptir. Kayalı Kampüsünün yerleşke planı incelendiğinde (Şekil 1), kampüsün yeni kurulan bir yerleşke olması nedeniyle, günümüzdeki mevcut yerleşimin ana giriş kapısı (1) aksının kuzeydoğu ve güneybatı yönünde geliştiği görülmektedir. B. Sıramkaya ve Çınar'ın [5] da belirttiği gibi kampüs yaşayanlarının ortak kullanacakları mekânlar; eğitim, idari ve temel ihtiyaçları yerine getirme amacıyla kullanılan mekânlar ile rekreasyon amaçlı mekânlardır. Bu mekânlardan rektörlük binasının (2) ana girişe yakın; çarşı (5), kafeler (5) ve yemekhane (6) gibi binaların ise ana ulaşım aksı üzerinde ve birbirlerine oldukça yakın olarak planlandıkları görülmektedir. Üç adet merkezi derslik binasından oluşan eğitim mekânları da, çarşı binalarının karşısında yer almaktadır. 1 ve 2 nolu merkezi derslik binalarının arasından kuzeybatı güneydoğu doğrultusunda yer alan ikinci bir ana ulaşım aksı ile açık spor sahası ve tribün (stadyum) (30), fitness merkezi (31) ve kapalı spor salonu (32) gibi sportif amaçlı rekreasyonel alanlara ulaşılmaktadır. Yerleşke planına göre gelecekte bu bölgede kapalı yüzme havuzu (33) ve Beden Eğitimi Yüksekokulu (34) binalarının da yapılması öngörülmüştür.

Şekil 1. Kayalı kampüsü yerleşke planı (Kırklareli Üniversitesi Yapı İşleri Daire Başkanlığı, 2020)
(Figure 1. Kayalı campus plan)

Bu planlama yaklaşımı ile çalışmaya konu olan açık spor sahası ve tribün, özel olarak yaratılmış farklı işlevleri barındıran spor tesisleri bölgesinde yer almaktadır. Mevcut durumda, yerleşim planına göre, tesisin sağ tarafında Fitness Merkez Binası bulunmaktadır. Tesise ulaşım, kampüs meydanının kuzeybatı-güneydoğu aksında düzenlenen yoldan, kampüs girişi ile bağlantılı çevre yolundan ve bağlantılı diğer çevre yollarından sağlanmaktadır (Şekil 2). Planlama ilkelerine göre, spor alanlarının gürültüden soyutlanmış ana ulaşım aksından uzakta konumlanmaları istenmektedir [5]. Bu yaklaşım doğrultusunda yer seçimi yapılmış binaya ulaşım yaya olarak, bisiklet ve otomobil ile sağlanmaktadır. Bina, kampüs içi ulaşım araçları henüz hizmet vermediğinden, çarşı meydanına ve fakülte binalarına uzak kalmaktadır (Şekil 3).

Şekil 2. Kayalı kampüsü mevcut yerleşke planı uydu görüntüsü (Google Earth, 2021)

(Figure 2. Satellite view of Kayalı campus current campus plan)

Şekil 3. Kayalı kampüsü spor tesisleri bölgesi, 2021
(Figure 3. Kaya campus sports facilities region, 2021)

3.2. İhtiyaç Programı (Requirement Program)

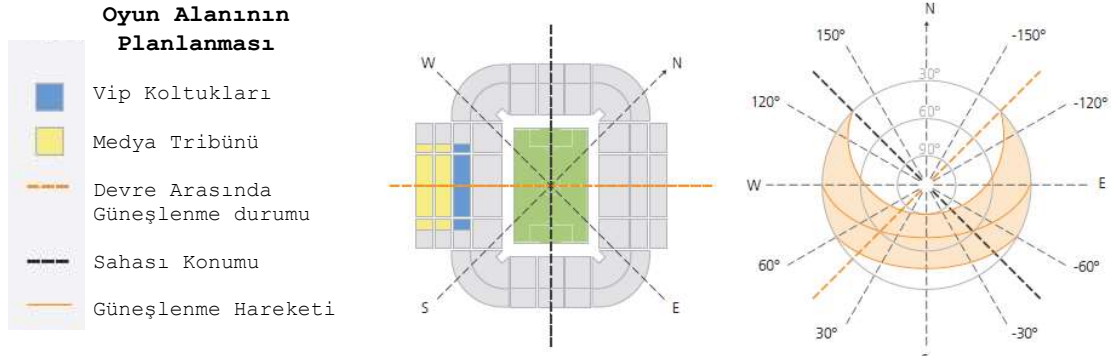
Kırklareli Üniversitesi Spor Sahası ve Tribünü tasarımı, üniversitenin kampüs planlama yaklaşımları, ayrılan bütçe ve FİFA kriterleri [12] belirleyici olmuştur. Proje kapsamında, planlama sürecinde üniversite yönetimi tarafından karşılıklı iki tribün, futbol sahası ve 8 kulvarlı bir koşu parkurunu yapılması öngörülmüştür. Yerleşke planında da görüldüğü gibi (Şekil 1), önceki planlamada tribünlerin spor sahasının iki uzun kenarı doğrultusunda yer alacak şekilde tasarım yapılmıştır. Ancak, o dönemde yüksek maliyetlerden dolayı sadece güneydoğu bölümündeki tribünün inşası gerçekleştirilmiştir. Tribünün altında kalan iki katlı kapalı mekanlarda; hakemler, vip ve sporcular için mekanlar yer almaktadır. Genel olarak yapı programı içerisinde, yönetici odası, eğitimci odası, eğitim (seminer) odası, hakem odaları, tuvalet ve lavabolar, sporcu soyunma odaları, duşları ve tuvaletleri, izleyici fuayeleri, tuvalet ve lavaboları, ayrıca mekanik oda bulunmaktadır. Yeşil spor sahasının etrafında yarım daire planlı koşu parkuruna yer verilmiştir.

Planlama kararlarında tesisin kapasitesinin belirlenmesinde, kampüs yaşamında öğrencilerin tesisi spor faaliyetlerinin dışında sosyal amaçlarla da kullanmaları gerekliliği düşüncesi etkili olmuştur. Gülper'in de belirttiği gibi, bu tür spor tesislerinde eğitim dönemi içerisinde yarışma, tören, konser, sosyal ve kültürel aktivitelerin düzenleneceği düşünülerek 2068 oturma koltuğu kapasitesi öngörülmüştür [13].

3.3. Yönlenme Koşulları (Orientation Conditions)

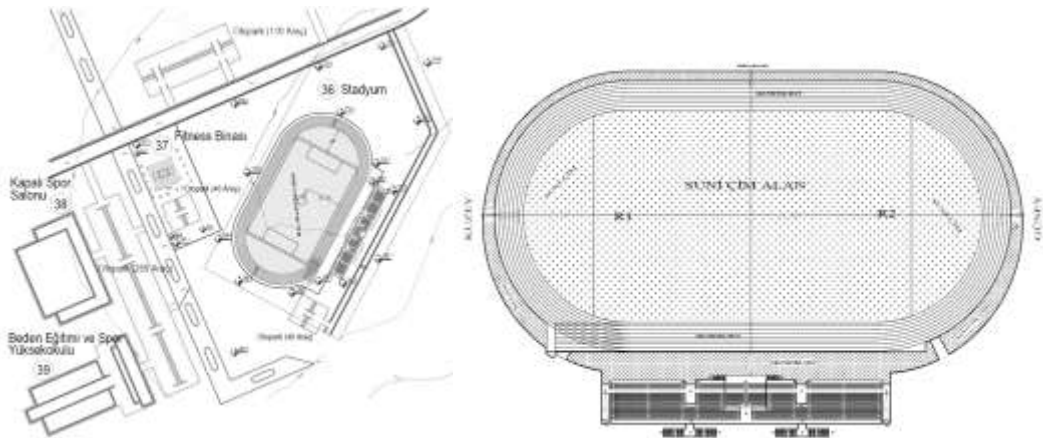
FİFA kararlarında uygun yönlenme koşullarının kuzeybatı-güneydoğu yönünde olması öngörülmektedir (Şekil 4). Ayrıca, kararlarda

tesisin arazi ve yapım strüktürü en baştan doğru planlanmış ise, farklı yönelimde olmasında sıkıntı olmayacağı görüşüne de yer verilmektedir [12]. Üniversitenin planlama kararları doğrultusunda spor tesisinin yönelimi ise kuzeydoğu-güneybatı yönünde planlanmıştır. Yönlenmede, arazinin eğim koşulları ve araç yolları etkili olmuştur. Arazinin güneydoğu yönünde eğim çok fazladır. Eğimin en üst kotu araç yolları ile aynı kottadır ve burada geniş düz bir alan mevcuttur. Tesis de bu düz araziye yerleşmiştir. Arazinin kuzey yönünde, kampüs ana araç yolu ile bağlantılı, tesise ulaşımı sağlayan bir yol düzenlenmiştir. Otopark alanı ve tribün-saha girişleri de bu araç yolu ile ilişkilendirilmiştir.

Şekil 4. Stadyum binası yönlendirme ölçütü, [12]
(Figure 4. Stadium Building Routing Criterion)

Ayrıca kampüs yerleşiminde tüm spor alanları, fakülte binalarına göre daha üst kottadır ve her yerden görülebilme imkânına sahiptir. Bu yönüyle tribünün kampüse doğru yönelmesi yapılarak tüm seyircilerin kampüsü görmeleri sağlanmıştır. Binanın çevresinde yeni dikilen ağaçların küçük olmasından dolayı çevre ve kampüs manzarası açıktır (Şekil 2, Şekil 3 ve Şekil 5).

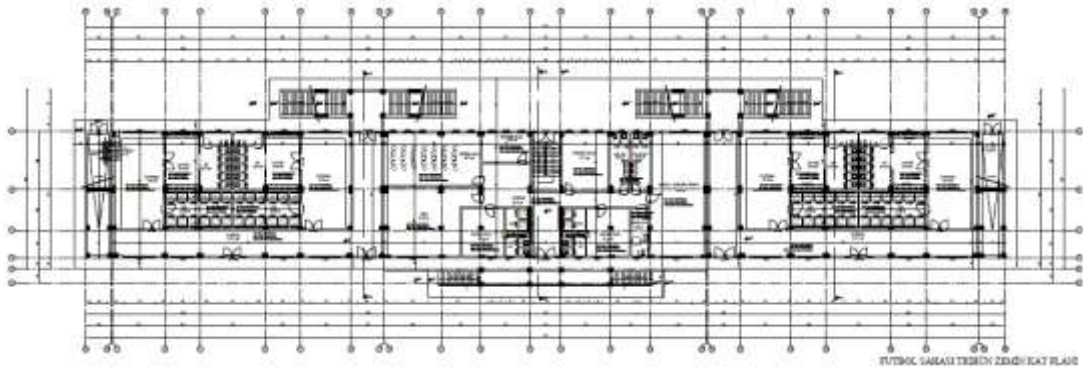

Şekil 5. Açık saha ve tribün binası uygulama alanı
(Figure 5. Open field and tribune building application area)

3.4. Tribün Tasarımı (Tribune Design)

Tribün binası, yaklaşık 100x21m boyutlarında, iki katlı ve dikdörtgen planlı olarak tasarlanmıştır. Tasarımda, statik planlama kararları da önemli rol oynamıştır. Binanın yatay aksları 4 adet olarak düzenlenmiştir. Yataydaki 1. ve 4. akslardaki kolon ebatları eşit tutulurken, merkezde yer alan 2. akstaki kolon boyutları daha

büyük ebatlı olarak hesaplanmıştır. Bunun amacı, tribün binasının üzerine sonradan gelebilecek örtü sistemini herhangi bir ek tadilat yapmadan, mevcut taşıyıcı sistem ile bütünleştirebilmektir (Şekil 6).

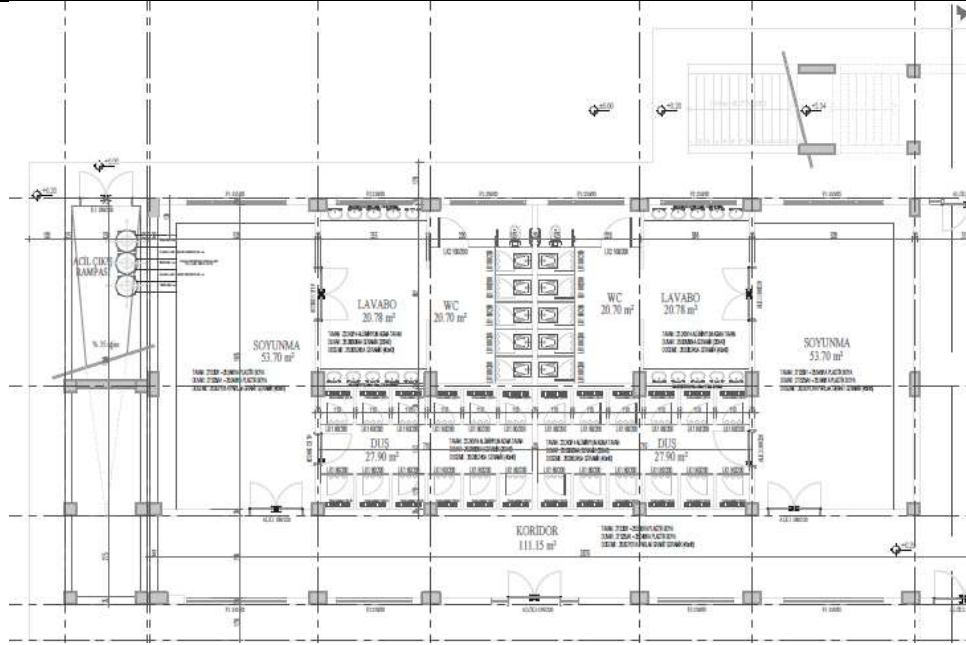
Şekil 6. Tribün binası zemin kat planı (uygulama projesi)
Figure 6. Tribune building ground floor plan (application project)

Binanın zemin kat planında 3 farklı giriş oluşturulmuştur. Bu girişlerin merkezde yer alan hakem ve vip girişi olarak, merkezin sağında ve solunda düzenlenen diğer iki giriş de sporcular için planlanmıştır.

Bina merkezinde yer alan **hakem ve vip bölümünde**, tesisi kontrol ve denetlemesi için 1 adet yönetici odası, sporcu ve öğrencilerin eğitimi için 1 öğretmen odası ve 1 adet eğitim (seminer) odası, 4-8 kişilik bir hakem grubunu barındırabilecek 2 adet hakem odası, sporcu malzemeleri için depo, 1 adeti engelli olmak üzere toplam 3 adet tuvalet ve tribün binasının kapalı mekanlarını ısıtmak ve havalandırmak için dışarıdan da girişi olan bir mekanik oda bulunmaktadır.

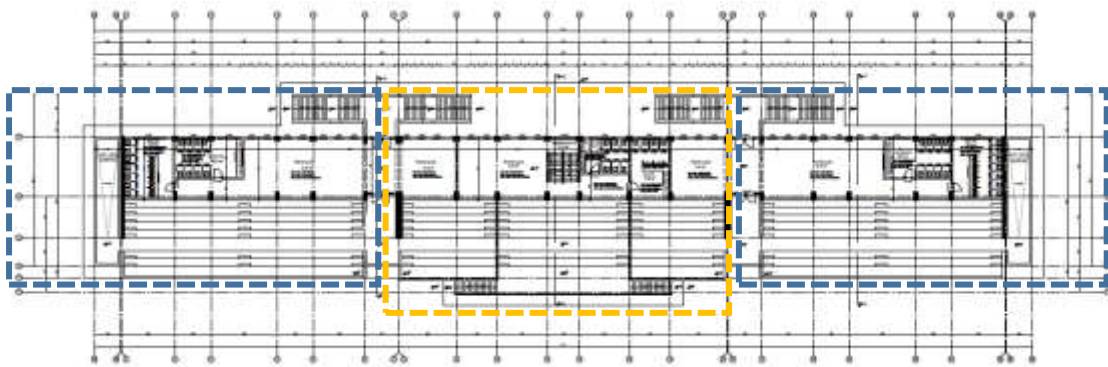
Sporcu bölümlerinin, FİFA'nın stadyum planlama ölçütlerine göre, en az iki tercihen dört ayrı ekip alanı oluşturacak şekilde düzenlenmesi ve en az 200m² alana sahip olması istenmektedir [12]. Tasarımda sporcu bölümlerinin, tesisin kampüs içinde yer alması ve kapasite verileri göz önünde bulundurularak, 2 adet olmasına karar verilmiştir. Simetrik olarak tasarlanan sporcu bölümlerinde, giriş holünden soyunma odalarına geçilir. Soyunma odaları içerisinde, ayrı olarak düzenlenmiş duşlar ve tuvalet-lavabolar yer almaktadır. Ayrıca, her soyunma odasında, bir engelli oyuncu için soyunma, duş, tuvalet ve lavabo mekânı bırakılmıştır. Soyunma odalarının koridorlarından spor sahasına 2'şer adet çıkış bulunmaktadır. Sporcu bölümlerinin tamamının alanı yaklaşık 220m²'dir (Şekil 7).

Tribün binasının 1. katına, dışarıdan sporcu girişleri hizasında yer alan 2 farklı merdivenle bağlantı sağlanmaktadır. Ayrıca tribünün her iki kanadında yer alan engelli rampası ile aynı rampayı ayrıca acil boşaltma alanı olarak da kullanılabilen yerden de giriş yapılabilir. Bu kata içeriden bağlantı ise merkezde yer alan hakem ve vip bölümünün giriş mekânında yer alan merdiven ile sağlanmaktadır (Şekil 6).

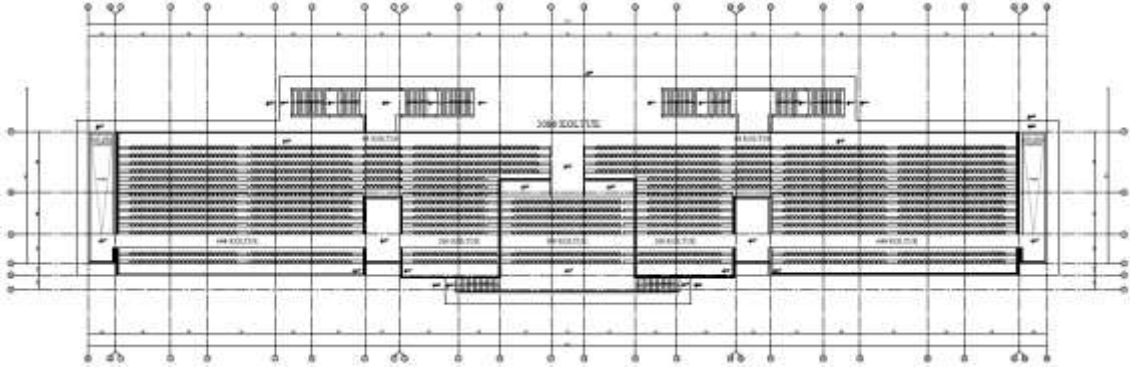
Şekil 7. Tribün binası zemin kat detay planı (uygulama projesi)
(Figure 7. Tribune building ground floor detail plan (application project))

Bu katta, merkezde özelleşmiş bir fuaye alanı, bu fuayenin her iki tarafında genel kullanıma sahip birer fuaye alanı, bu fuaye alanlarına hizmet veren tuvalet ve lavabolar ile tribün oturma alanlarına çıkış yeri/yerleri bulunmaktadır. Genel fuaye alanları, maçların devre aralarında veya boş zamanlarda kullanılmak üzere, ayrıca seyyar satış büfeleri ve stantlarla öğrenci veya diğer kullanıcılara hizmet verecek şekilde düşünülmüş boş bırakılmıştır. Özelleşmiş fuaye alanı ise diğer yan fuayeler ile aralarına bölücü duvarlar örülerek ayrı bir alan olarak düzenlenmiştir. Tuvalet ve lavaboların planlamasında FIFA tarafından önerilen değerler (her 1000 kadın için asgari 28 tuvalet ve 14 lavabo ve her 1000 erkek için 3 tuvalet, 15 pisuar ve 6 lavabodur) dikkate alınmıştır [12]. Tribün kapasitesi yaklaşık 2000 olarak hesaplanarak genel kullanımlarda kadınlar için 16 tuvalet, 16 lavabo ve erkekler için de 14 tuvalet, 14 pisuar ve 10 lavabo olacak şekilde planlama yapılmıştır. Ancak, kadın tuvaleti sayısında ortalama oranın altında kalmıştır. Özelleşmiş fuayede ise kadınlar için 6 tuvalet 5 lavabo, erkekler için de 4 tuvalet, 4 pisuar ve 6 lavabo düzenlenmiştir (Şekil 8).

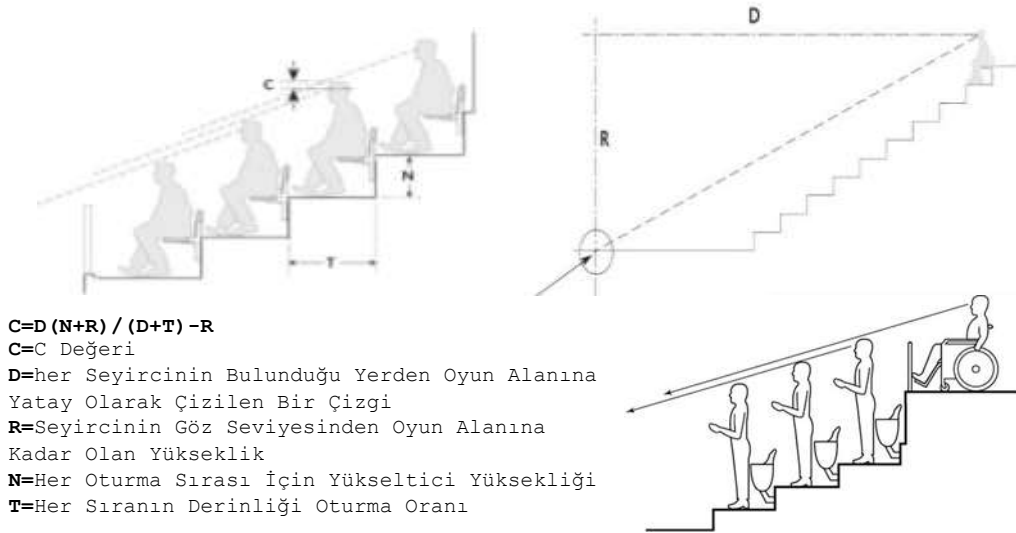
Şekil 8. Tribün binası 1. kat planı (uygulama projesi)
(Figure 8. Tribune building 1st floor plan (application project))

Tribünün açık oturma alanı toplam 2068 oturma koltuğu kapasitesine sahiptir. Yaklaşık 90 kişilik tekerlekli sandalyelerin konumlanacağı izleme alanı da bulunmaktadır. Zemin kattan hakem ve vip girişinden ulaşılan ve iki bölümden oluşan özelleşmiş oturma alanı 168 koltuk kapasitesine sahiptir. Tribünün en yüksek basamağında da yaklaşık 115 kişilik ayakta izleme alanı oluşturulmuştur (Şekil 9).

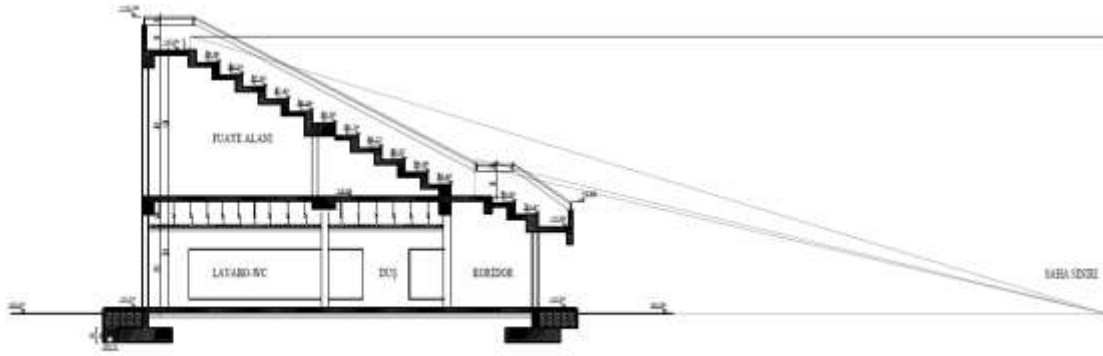
Şekil 9. Tribün binası oturma planı (uygulama projesi)
(Figure 9. Stand plan of the tribune building (application project))

Seyircilerin sahayı en iyi şekilde görmesini sağlamak için görüş açıları doğru belirlenerek tribünlerin oturma yerlerinin dikkatle tasarlanması gerekmektedir. Görüş hattı terimi, izleyicinin oyun alanındaki en yakın ilgi noktasını (odak noktası) öndeki insanların başlarının üzerinden rahatça görme kabiliyetini ifade etmektedir [14]. $C = D(N+R) / (D+T) - R$ denklemi kullanılarak hesaplanan C değeri ne kadar büyükse görüş hattı o kadar iyi olmakta, bu da oyun alanının daha iyi görülmesi anlamına gelmektedir [15]. Büyük bir C değeri oluşturmak için, kişinin göz seviyesinden başın tepesine kadar öndeki kişiden olan alan, yaklaşık 120mm (en iyi) ve 90mm (tatmin edici) olmalıdır (Şekil 10).

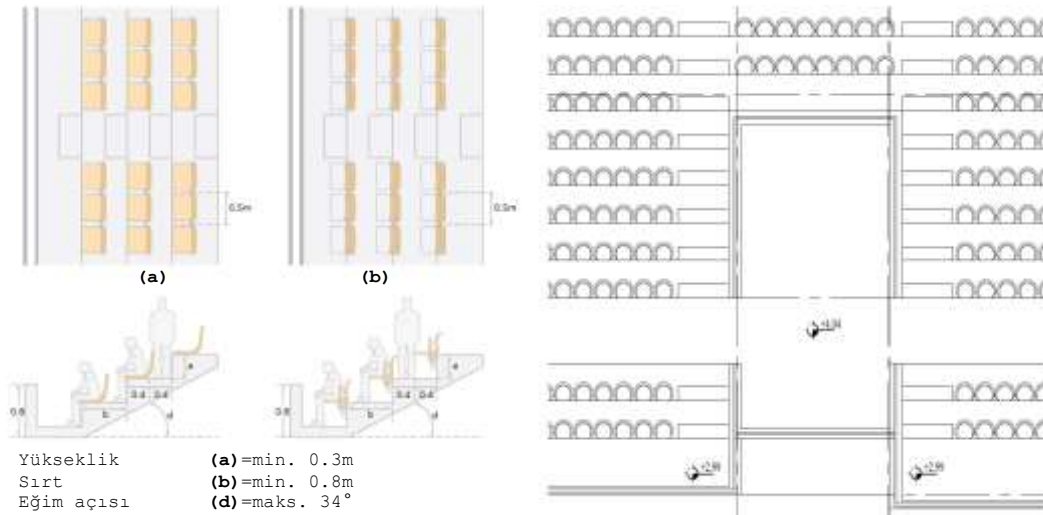
Şekil 10. Tribün binası için bakış açısı hesabı [15 ve 16]
(Figure 10. Perspective calculation for the tribune building)

Yapılan tribün tasarımı, tribün basamak ve oturma alanlarında C değeri, 170mm olarak hesaplanarak, bakış açısı değerinin ortalamasının üzerinde yer alması sağlanmıştır (Şekil 11).

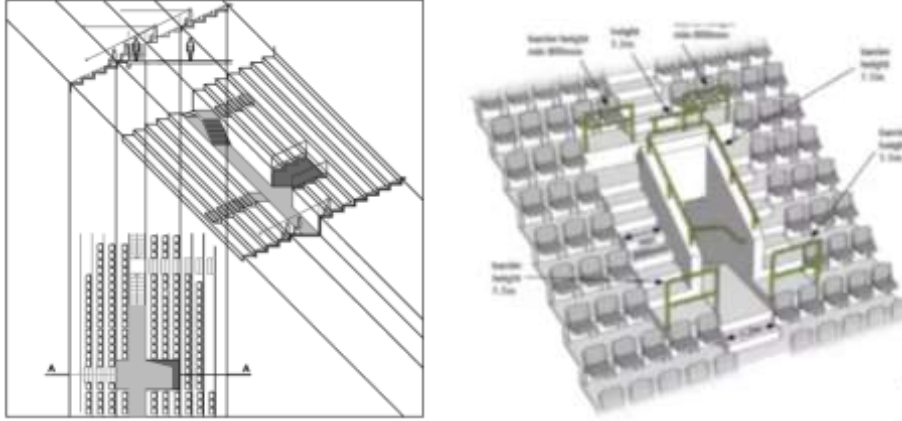
Şekil 11. Tribün binası kesiti (uygulama projesi)
(Figure 11. Tribune building section (application project))

Tribünlerin oturma alanları düzenlenirken yine Fifa belirlemiş olduğu standartların sınırları içerisinde, oturma koltukları-seyirci geçiş alanlarının planlaması yer vermektedir [12]. Projede, şekil 12'de belirtilen ilk (a) seçeneği tercih edilerek, istenen minimum ve maksimum değerler içinde kalmak üzere, a değerini 0.42m, b değerini 0.80m ve d değerini de 27° olarak belirlenmiştir (Şekil 12).

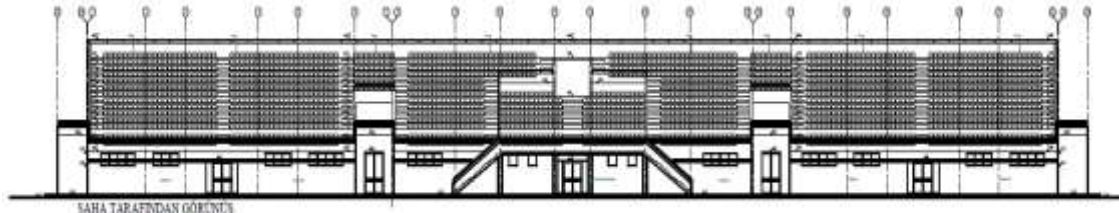

Şekil 12. Tribün binası seyirci çıkışı ve oturma alanı standardı
(uygulama projesi)
(Figure 12. Tribune building audience exit and seating area standard
(application project))

Tribün oturma alanında, seyirci girişlerin ve fuaye mekanı çıkış düzenlemelerinde önemli bir güvenlik unsurudur. Burada acil durumlarda oluşabilecek bir sıkışıklık ve izdihamı önlemek gerekir. Fifanın acil çıkış, seyirci girişi ve yanlarında korkulularla önlem alınmasını önermektedir. Diğer yoğun stadyum kullanımların yanında üniversite içinde olması bu önlemi anca acil çıkış ve seyirci girişlerinde alınmıştır. Ayrıca Vip seyirci girişinin üzerinde alınan bu korkuluk önlemi, medya ve kamera donanımların kurulmasına olanak sağlamaktadır (Şekil 12, Şekil 13 ve Şekil 14).

Şekil 13. Tribün binası için yapılması gereken seyirci çıkışı yeri [13]
(Figure 13. Spectator exit place for the tribune building)

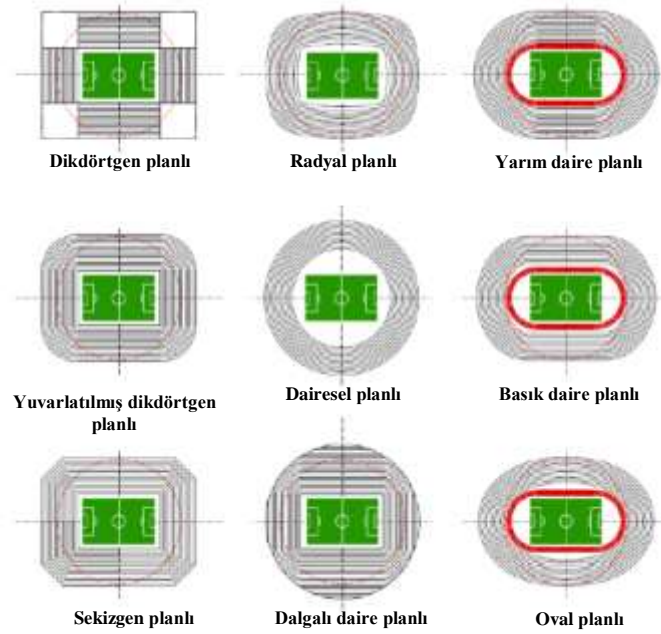
Şekil 14. Tribün binası spor sahası yönünden görünüşü (uygulama projesi)
(Figure 14. The view of the tribune building from the side of the sports field (application project))

3.5. Açık Spor Sahası Tasarımı (Open Sports Field Design)

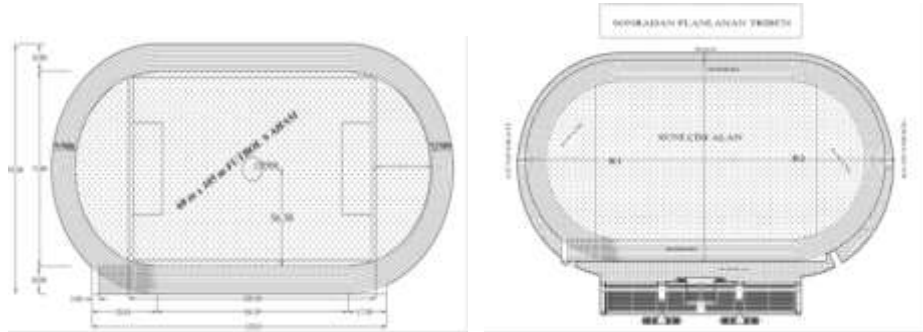
Spor sahası tasarımında; saha çevresindeki koşu pisti ve tribünlerin planı etken olmaktadır [17]. Planlama sürecinde üniversite yönetimi tarafından karşılıklı iki tribün, futbol sahası ve 8 kulvarlı koşu parkuru istenmiştir. Bu gereklilikleri sağlayacak Nixdorf'un [18] yayınında sınıflamış olduğu stadyum planları incelendiğinde, yarım daire planlı stadyumun uygun olacağına karar verilmiştir (Şekil 16). Böylece ortada bir futbol sahası ve sahanın çevresinde koşu parkuru düzenlenmiştir. Spor sahalarının zeminlerinde genel olarak doğal çim ve yapay çim kullanılmaktadır. Doğal çim, güneş ışığı ve suya ihtiyaç duymaktadır [15]. Kampüs iklim koşullarının soğuk olması, az bakım gerektirmesi nedenleriyle zeminin suni çim olmasına, koşu parkurunun zemininin de tartanla kaplanmasına karar verilmiştir (Şekil 15 ve Şekil 17).

Şekil 15. Tribün ve açık spor sahası
(Figure 15. Grandstand and open sports field)

Şekil 16. Açık spor sahalarının planlanma şekilleri [18]
(Figure 16. Planning forms of open sports fields)

Şekil 17. Yarım daire planlı kırklareli açık spor sahasının
planlama/tasarım süreci
(Figure 17. Planning/design process of the semi-circular kırklareli
open sports field)

4. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Kırklareli Üniversitesi, Kayalı Kampüsü spor sahası ve tribününün mimari tasarımı üzerine odaklanan bu çalışma göstermektedir ki, sözü edilen mekanların tasarımında en belirgin konular seyircilerin, sporcuların ve kampüsün ihtiyaçlarının karşılanması olmuştur. Spor dışında farklı etkinliklere de imkan sağlayan tasarım anlayışı tesisin kapasitesinin belirlenmesinde ve dolayısıyla büyüklüğünde belirleyici olmuştur. Yer seçimi ilkeleri bakımından yerleşke planında belirlenen spor bölgesinde tasarlanan tesis, kampüsün her noktasından görülebilmektedir. Farklı spor aktivitelerinin yer aldığı bu bölge, öğrencilerin eğitim dışında vakit geçirebilecekleri, sosyalleşebilecekleri bir mekana dönüşmüştür. Gelişme sürecinde olan kampüste alternatif kampüs içi ulaşım seçeneklerinin sunulmasıyla öğrencilerin tesise ulaşımının çok daha rahat olacağı öngörülmektedir. İç mekân organizasyonunda mekân türü, mekân boyutları, iç mekân yüksekliği, eşya kullanımı, malzeme seçimi, iç mekân konfor koşulları gibi tüm konular FIFA kriterleri de göz

önünde bulundurulmuş planlanmıştır. Tesis kullanıma geçtikten sonra, daha önce de planlamada yer aldığı gibi, tribünün asma germe sistemdeki üst örtüsü eklenmiştir. Sonuç olarak, üniversite kampüsü içerisinde uzun zaman hizmet verebilecek, gelişmeye ve genişlemeye imkan sağlayan bir spor tesisi tasarlanmıştır. Bu çalışmanın, benzer nitelikteki spor yapıları için ihtiyaç programının oluşturulması, mekân organizasyonlarının ve mekân gerekliliklerinin tanımlanması bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yeşil spor sahası ve koşu parkuru

Tribünün sonradan eklenen üst örtüsü ve koşu parkuru

Şekil 18. Spor tesisin genel görünümü
(Figure 18. General view of the sports facility)

ÇIKAR ÇATIŞMASI (CONFLICT OF INTEREST)

Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

FİNANSAL AÇIKLAMA (FINANCIAL DISCLOSURE)

Yazar bu çalışma için herhangi bir mali destek almadığını beyan etmiştir.

ETİK STANDARTLAR BEYANI (DECLARATION OF ETHICAL STANDARDS)

Bu makalenin yazarı, bu çalışmada kullanılan materyal ve yöntemlerin etik kurul izni ve/veya yasal-özel izin gerektirmediğini beyan eder.

KAYNAKLAR (REFERENCE)

- [1] Erçevik, B. ve Önal, F., (2011). Üniversite kampüs sistemlerinde sosyal mekân kullanımları. MEGARON, 6(3):151-161.
- [2] Özkan, D.G., Alpak, E.M., and Var, M., (2017). Design and construction process in campus open spaces: A case study of Karadeniz Technical University. Urban Design International, 22:236-252.

- [3] Erkman, U., (1990). Büyüme ve gelişme açısından üniversite kampüslerinde planlama ve tasarım sorunları. İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- [4] Aydın, D., (2003). Üniversite kampüs tasarımı üzerine düşünceler. S.Ü. İletişim Fakültesi Uygulama Gazetesi, Sayı:50, Konya.
- [5] Büyükşahin Sıramkaya, S. ve Çınar, K., (2012). Üniversite kampüs yerleşkelerinde ortak kullanım mekânlarının incelenmesi: Selçuk Üniversitesi Alâeddin Keykubat Kampüsü örneği. Selçuk Üni. Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, 27(3):61-72.
- [6] Yetim, A.A., (2019). Sosyoloji ve Spor, Ankara: Gazi Yayınevi.
- [7] Taştan, H.Ş, ve Ataman Yancı, H.B., (2016). Stadyumlarda alınan güvenlik önlemlerine ilişkin seyirci algıları ölçeği: bir ölçek geliştirme çalışması. Niğde University Journal of Physical Education and Sport Sciences, 10(3):86-394.
- [8] Harrison, A. ve Hutton, L., (2013). Design for the changing educational landscape: Space, place and the future of learning. New York: Routledge, pp. 186.
- [9] Ağan, H., (2000). Design criteria of in-campus sport facilities with reference to world university sports competitions a case study in İZTECH campus (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İzmir: İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü.
- [10] NIRSA - National Intramural-Recreational Sports Association, (2009). Campus recreational sports facilities: planning, design, and construction guidelines. USA: Human Kinetics.
- [11] Karakaş, N.B., (1999). Üniversite kampüslerinin fiziksel gelişim planı hazırlama süreci ve Bartın orman fakültesinin bu bağlamda değerlendirilmesi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- [12] FIFA, (2011). Football stadiums technical recommendations and requirements. Official Publication of the Fédération Internationale de Football Association 5th completely revised edition, Switzerland.
- [13] Proceedings of the AHFE 2018 International Conference on Human Factors, Sustainable Urban Planning and Infrastructure, July 21-25, 2018, Orlando-Florida/USA: Springer International Publishing AG.
- [14] Ayvacı G., (2009). Üniversite kampüslerindeki dış mekan tasarımında kullanıcı gereksinimlerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- [15] Yaroni, E., (2012). Evolution of stadium design (Master thesis). USA: Massachusetts Institute of Technology Civil and Environmental Engineering.
- [16] <https://www.preferred-seating.com/blog/stadium-bowl-design/> (Erişim Tarihi 02.02.2021).
- [17] Uluslar Arası Yönerge, IAAF, (2008). International Association of Athletics Federations Track and Field, Facilities Manual, Edition 2008.
- [18] Nixdorf, S., (2006). Sichtlinien und sicherheit-tribünenprofile moderner sport-und veranstaltungsstätten. Fakultät für Architektur der Rheinisch-Westfälisch Technischen Hochschule RWTH Aachen, Aachen: Sportverlag Strauß.